

ด่วนที่สุด

ที่ วธ ๐๒๐๖/ว ๐๒๕

๑๖๘
วันที่ ๑๙ สิงหาคม
ปี ๒๕๖๕

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

รหัสเรื่อง : ส16014

วันที่ : ส12760/58

วันที่ : 19 มิ.ย. 58 เวลา : 13:34

กระทรวงวัฒนธรรม

๖๖๖ ถนนบรมราชชนนี เขตบางพลัด

กทม. ๑๐๗๐๐

๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๘

เรื่อง การจัดทำความตกลงว่าด้วยความร่วมมือระหว่างสถาบันด้านพิพิธภัณฑศึกษาและการออกแบบ
นิทรรศการระหว่างกระทรวงวัฒนธรรมแห่งราชอาณาจักรไทยและกระทรวงวัฒนธรรมแห่งสาธารณรัฐเปรู
และ ความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐเปรู ว่าด้วยความร่วมมือ
ในด้านการคุ้มครอง การอนุรักษ์ การติดตามคืน และการส่งคืน ซึ่งทรัพย์สินทางวัฒนธรรม โบราณคดี
ศิลปะ และประวัติศาสตร์ ที่ถูกปล้น โจรกรรม ส่งออก หรือถ่ายโอนโดยมิชอบด้วยกฎหมาย

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
๒. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๕/๒๑๒๔๓ ลงวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๕๕
๓. หนังสือกระทรวงการต่างประเทศ ที่ กต ๑๑๐๓/๘๑๔ ลงวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๖
๔. หนังสือกระทรวงการต่างประเทศ ที่ กต ๑๑๐๓/๘๔๕ ลงวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๖
๕. ร่างความตกลงว่าด้วยความร่วมมือระหว่างสถาบันด้านพิพิธภัณฑศึกษาและการออกแบบ
นิทรรศการระหว่างกระทรวงวัฒนธรรมแห่งราชอาณาจักรไทยและกระทรวงวัฒนธรรม
แห่งสาธารณรัฐเปรู
๖. ร่างความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐเปรูว่าด้วย
ความร่วมมือในด้านการคุ้มครอง การอนุรักษ์ การติดตามคืน และการส่งคืน ซึ่งทรัพย์สิน
ทางวัฒนธรรม โบราณคดี ศิลปะ และประวัติศาสตร์ ที่ถูกปล้น โจรกรรมส่งออก หรือถ่ายโอน
โดยมิชอบด้วยกฎหมาย

ด้วยกระทรวงวัฒนธรรมขอเสนอเรื่องการจัดทำความตกลงว่าด้วยความร่วมมือระหว่าง
สถาบันด้านพิพิธภัณฑศึกษาและการออกแบบนิทรรศการ ระหว่างกระทรวงวัฒนธรรมแห่งราชอาณาจักรไทย
และกระทรวงวัฒนธรรมแห่งสาธารณรัฐเปรู และ ความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาล
แห่งสาธารณรัฐเปรู ว่าด้วยความร่วมมือในด้านการคุ้มครอง การอนุรักษ์ การติดตามคืน และการส่งคืน ซึ่ง
ทรัพย์สินทางวัฒนธรรม โบราณคดี ศิลปะ และประวัติศาสตร์ ที่ถูกปล้น โจรกรรม ส่งออก หรือถ่ายโอนโดยมิชอบ
ด้วยกฎหมาย มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกา
ว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก
ธนะศักดิ์ ปฏิมาประกร) กำกับการบริหารราชการกระทรวงวัฒนธรรมได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอ
คณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว (สิ่งที่ส่งมาด้วยหมายเลข ๑)

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ กระทรวงวัฒนธรรมได้เสนอเรื่องการจัดทำความตกลงว่าด้วยความร่วมมือด้าน
พิพิธภัณฑศึกษาและการออกแบบนิทรรศการระหว่างกระทรวงวัฒนธรรมแห่งราชอาณาจักรไทยและกระทรวง
วัฒนธรรมแห่งสาธารณรัฐเปรู และ ความตกลงระหว่างกระทรวงวัฒนธรรมแห่งราชอาณาจักรไทยและกระทรวง

/วัฒนธรรม...

วัฒนธรรมแห่งสาธารณรัฐเปรู ว่าด้วยความร่วมมือในด้านการคุ้มครอง การอนุรักษ์ การติดตามคืนและการส่งคืน ซึ่งทรัพย์สินทางวัฒนธรรม โบราณคดี ศิลปะ และประวัติศาสตร์ ที่ถูกปล้น โจรกรรม ส่งออก หรือถ่ายโอนโดยมิชอบด้วยกฎหมาย เข้าที่ประชุมคณะรัฐมนตรี เพื่อเสนอขอความเห็นชอบในการยกระดับความตกลงทั้งสอง ฉบับข้างต้นจากระดับกรมเป็นระดับกระทรวง และ ขออนุมัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรมเป็นผู้ลงนาม ความตกลงฯ ดังกล่าวซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๕๕ เห็นชอบและอนุมัติตามที่กระทรวง วัฒนธรรมเสนอ รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

๑.๒ กระทรวงการต่างประเทศ ได้มีหนังสือ ที่ กต ๑๑๐๓/๘๑๔ ลงวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๖ และ ที่ กต ๑๑๐๓/๘๔๕ ลงวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๖ แจ้งว่า ฝ่ายเปรูขอปรับแก้ไขความตกลงฯ ทั้งสอง ฉบับดังกล่าว โดยขอเปลี่ยนชื่อเป็นความตกลงว่าด้วยความร่วมมือระหว่างสถาบันด้านพิพิธภัณฑ์ศึกษาและการ ออกแบบนิทรรศการระหว่างกระทรวงวัฒนธรรมแห่งราชอาณาจักรไทยและกระทรวงวัฒนธรรมแห่งสาธารณรัฐ เปรู (Agreement on Interinstitutional Cooperation in Museology and Museography between the Ministry of Culture of the Kingdom of Thailand and the Ministry of Culture of the Republic of Peru) และยกระดับความตกลงว่าด้วยความร่วมมือในด้านการคุ้มครอง การอนุรักษ์ การติดตามคืน และการ ส่งคืนทรัพย์สินทางวัฒนธรรม โบราณคดี ศิลปะ และประวัติศาสตร์ที่ถูกปล้น โจรกรรม ส่งออก หรือถ่ายโอน โดยมีชอบด้วยกฎหมาย (Agreement between the Kingdom of Thailand and the Republic of Peru on Cooperation in the fields of Protection, Conservation, Recovery and Return of Cultural, Archaeological, Artistic and Historical Property that has been Robbed, Stolen, Exported or Illegally Transferred) เป็นระดับรัฐบาล เนื่องจากสาระในข้อตกลงดังกล่าวครอบคลุมการดำเนินงานซึ่งอยู่นอกเหนือ ความรับผิดชอบของกระทรวงวัฒนธรรม รวมทั้งปรับแก้ไขข้อความในร่างความตกลงฯ ในบางประเด็นเพิ่มเติม รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓ - ๕

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

โดยที่ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือด้านพิพิธภัณฑ์ศึกษาและการออกแบบนิทรรศการ และความตกลงว่าด้วยความร่วมมือในด้านการคุ้มครอง การอนุรักษ์ การติดตามคืน และการส่งคืน ซึ่งทรัพย์สิน ทางวัฒนธรรม โบราณคดี ศิลปะ และประวัติศาสตร์ ที่ถูกปล้น โจรกรรม ส่งออก หรือถ่ายโอนโดยมิชอบด้วย กฎหมาย ได้รับความเห็นชอบและอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีแล้ว ดังนั้น การปรับแก้ไขความตกลงทั้ง ๒ ฉบับจึงต้อง นำเสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบอีกครั้งก่อนลงนาม ทั้งนี้เป็นไปตามที่กำหนดในมาตรา ๔ (๗) ของ พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ ซึ่งบัญญัติให้เรื่องเกี่ยวกับ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือที่เกี่ยวกับองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย ให้เสนอเรื่อง ต่อคณะรัฐมนตรี

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

กระทรวงวัฒนธรรมกำหนดจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมเนื่องในโอกาสครบรอบ ๕๐ ปี การสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างไทย-เปรู ณ กรุงลิมา ระหว่างวันที่ ๑๖ - ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๘ โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรมจะเดินทางเยือนสาธารณรัฐเปรูเพื่อเป็นประธานการจัดกิจกรรมดังกล่าว จึงเป็นโอกาสอันดี หากทั้งสองฝ่ายจะได้จัดให้มีการลงนามความตกลงฯ ทั้งสองฉบับในระหว่างการเดินทางเยือน สาธารณรัฐเปรูของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรมเพื่อร่วมเฉลิมฉลองเนื่องในวาระสำคัญครั้งนี้

/๔. สาระสำคัญ...

๔. สาระสำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

๔.๑ การปรับแก้ไขความตกลงว่าด้วยความร่วมมือด้านพิพิธภัณฑ์ศึกษาและการออกแบบ นิทรรศการ ฝ่ายเปรูได้เสนอปรับแก้ไขในส่วนของชื่อและเพิ่มเติมข้อความเพื่อให้เกิดความชัดเจน รวมทั้ง กำหนดขอบเขตการใช้บังคับของความตกลงฯ โดยระบุให้ความตกลงฉบับนี้ไม่ก่อให้เกิดพันธกรณีและความรับผิดชอบตามกฎหมายระหว่างประเทศระดับรัฐบาลของภาคีทั้งสองฝ่าย ซึ่งการกำหนดเช่นนี้ จะทำให้เกิดความชัดเจนว่าพันธกรณีตามความตกลงฉบับนี้เป็นเรื่องเกี่ยวข้องในระดับทวิภาคีระหว่างรัฐบาลไทยและ รัฐบาลเปรู ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือกระทบกับการปฏิบัติตามพันธกรณีของข้อตกลงระหว่างประเทศระดับพหุ ภาคีที่ฝ่ายเปรูหรือฝ่ายไทยมีพันธกรณีร่วมกันอยู่ ดังนั้น จึงเห็นว่าการเสนอปรับแก้ไขของฝ่ายเปรูไม่ได้ส่งผล กระทบต่อนโยบายสาธารณะของความตกลงฯ ที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีแล้ว

๔.๒ การปรับแก้ไขความตกลงว่าด้วยความร่วมมือในด้านการคุ้มครอง การอนุรักษ์ การ ติดตาม ทวงคืน และการส่งคืน ซึ่งทรัพย์สินทางวัฒนธรรม โบราณคดี ศิลปะ และประวัติศาสตร์ ที่ถูกปล้น โจรกรรม ส่งออก หรือถ่ายโอนโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ฝ่ายเปรูได้เสนอปรับแก้ไขความตกลงฯ ในหลาย ประเด็น แต่มีประเด็นสำคัญที่ต้องพิจารณา ดังนี้

(๑) ใน ARTICLE 1 ฝ่ายเปรูเสนอให้เพิ่มเติมข้อความต่อไปนี้เป็นวรรคสอง “Properties that do not have proper export authorization issued by the competent cultural authority of each Party, shall be seized and this fact shall be communicated to the other Party through diplomatic channels.” และตัดคำว่า “unlawful” ในวรรคแรกออกนั้น กระทรวงวัฒนธรรมพิจารณาแล้ว เห็นว่าการปรับแก้ไขดังกล่าวไม่กระทบกับเนื้อหาสาระของความตกลงฯ ที่ได้รับความเห็นชอบจาก คณะรัฐมนตรี เนื่องจากเป็นการแก้ไขเพื่อเพิ่มเติมรายละเอียดการปฏิบัติของรัฐบาลทั้งสองฝ่าย ในกรณีที่ หน่วยงานของรัฐบาลฯ แต่ละฝ่ายได้ตรวจสอบพบการนำเข้าวัตถุที่ไม่มีใบอนุญาตส่งออกที่ถูกดอง ซึ่งในทาง ปฏิบัติที่ผ่านมา กรมศิลปากรได้ทำการตรวจสอบการนำเข้าซึ่งวัตถุทางวัฒนธรรมโดยอาศัยบทบัญญัติของประกาศ กระทรวงพาณิชย์ เรื่อง การนำโบราณวัตถุที่มีแหล่งกำเนิดในต่างประเทศเข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๔๗ โดยในประกาศดังกล่าวกำหนดให้โบราณวัตถุที่มีแหล่งกำเนิดในต่างประเทศเป็นสินค้าที่ต้องขออนุญาตในการ นำเข้า และต้องมีหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดที่ออกโดยหน่วยงานรัฐที่เป็นถิ่นกำเนิดเพื่อประกอบการนำเข้าด้วย

(๒) ฝ่ายเปรูได้เสนอเพิ่มความต่อไปนี้เป็น ARTICLE 4 ในความตกลงฯ “Under the provisions of the preceding article, both parties shall release from customs duties and other taxes, cultural, archaeological, architectural, artistic and historical properties to be recovered and returned under the provisions of this Agreement.” กระทรวงวัฒนธรรมพิจารณาข้อความที่ฝ่าย เปรูเสนอแล้วเห็นว่าการปรับแก้ไขดังกล่าวไม่กระทบกับเนื้อหาสาระของความตกลงฯ ที่ได้รับความเห็นชอบ จากคณะรัฐมนตรี เนื่องจากการเพิ่มเติมข้อความดังกล่าวเป็นการขยายความเกี่ยวกับกระบวนการส่งคืนซึ่ง วัตถุทางวัฒนธรรม โบราณคดี สถาปัตยกรรม ศิลปกรรม และประวัติศาสตร์ ให้กับภาคีฝ่ายที่ร้องขอ ภายหลัง จากรัฐบาลฯ ที่รับคำร้องขอได้ดำเนินการตามมาตรการและกระบวนการของกฎหมายภายในเสร็จสิ้นแล้วตามที่ ระบุใน ARTICLE 3 ซึ่งการดำเนินการใน ARTICLE 3 ฝ่ายเปรูไม่ได้เสนอปรับแก้ไขแต่อย่างใดและการระบุ

/เช่นนี้....

เช่นนี้ส่งผลให้กระทรวงวัฒนธรรมสามารถขอยกเว้นอากรนำเข้าหรือภาษีอื่นที่เกี่ยวข้องสำหรับวัตถุมิค่าเชิงวัฒนธรรมที่ส่งคืนประเทศไทยภายใต้ความตกลงฯ ฉบับนี้ และที่ผ่านมาเมื่อมีการส่งคืนหรือรับมอบวัตถุทางวัฒนธรรมของไทยกลับคืนมาจากต่างประเทศ กระทรวงวัฒนธรรมโดยกรมศิลปากรก็ได้รับความช่วยเหลือจากกรมศุลกากรเป็นอย่างดีมาโดยตลอด

(๓) ใน ARTICLE 5 d) ฝ่ายเปรูได้เสนอเพิ่มเติมข้อความต่อไปนี้ในตอนท้าย “...in order to facilitate its identification and the application of the corresponding precautionary and coercive measures.” กระทรวงวัฒนธรรมพิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อความที่ฝ่ายเปรูเสนอเพิ่มเติม เป็นการขยายความการดำเนินการเกี่ยวกับการแจ้งการสูญหายหรือการโจรกรรมวัตถุทางวัฒนธรรมให้ประเทศภาคีอีกฝ่ายทราบ ซึ่งการขยายความดังกล่าวไม่กระทบกับเนื้อหาของสาระของความตกลงฯ ที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีแล้ว

(๔) ในส่วนที่ฝ่ายเปรูได้เสนอเพิ่ม ARTICLE 7 และ ARTICLE 9 รวมทั้งการปรับแก้ไขข้อความใน ARTICLE 8 กระทรวงวัฒนธรรมพิจารณาแล้วเห็นว่า การเพิ่มข้อบัญญัติและการปรับแก้ไขข้อความดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การดำเนินการตามความตกลงฯ มีความยืดหยุ่นและสามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง ดังนั้นการแก้ไขเพิ่มเติมที่ฝ่ายเปรูเสนอ จึงไม่กระทบกับเนื้อหาของสาระของความตกลงฯ ที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี

๔.๓ ความตกลงฯ ทั้งสองฉบับ มิได้ใช้ถ้อยคำหรือบริบทที่มุ่งให้เกิดพันธกรณีตามกฎหมายระหว่างประเทศ จึงไม่ใช่สนธิสัญญาภายใต้บังคับของกฎหมายระหว่างประเทศ และไม่เข้าข่ายเป็นหนังสือสัญญา ซึ่งจะต้องได้รับความเห็นชอบของสภานิติบัญญัติแห่งชาติตามมาตรา ๒๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. ๒๕๕๗

๕. ข้อเสนอของส่วนราชการ

๕.๑ ให้ความเห็นชอบการปรับแก้ไขความตกลงฯ ด้วยความร่วมมือระหว่างสถาบันด้านพิพิธภัณฑ์ศึกษาและการออกแบบนิทรรศการ ระหว่างกระทรวงวัฒนธรรมแห่งราชอาณาจักรไทยและกระทรวงวัฒนธรรมแห่งสาธารณรัฐเปรู รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๕

๕.๒ ให้ความเห็นชอบการยกระดับ และการปรับแก้ไขความตกลงฯ ระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐเปรู ว่าด้วยความร่วมมือในด้านการคุ้มครอง การอนุรักษ์ การติดตามคืน และการส่งคืน ทรัพย์สินทางวัฒนธรรม โบราณคดี ศิลปะ และประวัติศาสตร์ ที่ถูกปล้น โจรกรรม ส่งออก หรือถ่ายโอน โดยมีขอบด้วยกฎหมาย เป็นความตกลงฯ ระดับรัฐบาล รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๖

๕.๓ อนุมัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรมเป็นผู้ลงนามฝ่ายไทยในความตกลงทั้งสองฉบับตามข้อ ๕.๑ และ ๕.๒

๕.๔ มอบหมายให้กระทรวงการต่างประเทศจัดทำหนังสือมอบอำนาจเต็ม (Full powers) ให้แก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรมเป็นผู้ลงนามในความตกลงฯ ระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐเปรู ว่าด้วยความร่วมมือในด้านการคุ้มครอง การอนุรักษ์ การติดตามคืน และการส่งคืน ทรัพย์สินทางวัฒนธรรม โบราณคดี ศิลปะ และประวัติศาสตร์ ที่ถูกปล้น โจรกรรม ส่งออก หรือถ่ายโอน โดยมีขอบด้วยกฎหมาย

๕.๕ หากมีความจำเป็นสามารถปรับปรุงถ้อยคำของความตกลงฯ ได้เท่าที่ไม่ขัดกับหลักการและสาระสำคัญที่จะได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีหรือเป็นประโยชน์ต่อประเทศไทย โดยไม่ต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอีกครั้ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

วิ. ใจบุญ
(นายวิระ โรจน์พจนรัตน์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม

สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม
สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ
โทร. ๐ ๒๔๒๒ ๘๔๔๖
โทรสาร ๐ ๒๔๔๖ ๘๓๔๗